



Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola

V. Nezvala 2614, 434 01 Most

Identifikátor školy: 600 083 772

Termín konání inspekce: 2. 12. – 5. 12. 2003

Čj.:	064 140/03-5194
Signatura:	of4cx111

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních a materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy dle zaměření inspekce vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu vzdělávání a výchovy na 1. stupni ZŠ
- ❖ průběhu vzdělávání a výchovy v bloku společenskovedních předmětů
- ❖ průběhu vzdělávání a výchovy v bloku přírodovědných předmětů
- ❖ průběhu vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Most, Vítězslava Nezvala 2614 je příspěvkovou organizací zřízenou dne 1. ledna 1994 Městským zastupitelstvem v Mostě. Podle zřizovací listiny vydané Statutárním městem Most dne 15. 9. 1999 jsou součástí základní školy školní družina, školní jídelna, školní knihovna a školní klub. Ve školním roce 2003/2004 se ve všech ročnících školy vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola (č.j. 16 847/96-2) včetně Úprav a doplňků (č.j. 25 018/98-22). Ve školním roce 2002/2003 navštěvovalo školu 447 žáků ve 20 třídách (včetně přípravné třídy tj. 15 žáků a dvou specializovaných tříd tj. po 12 žácích). V době konání inspekce školu navštěvovalo celkem 460 žáků, kteří jsou rozmístěni ve 20 třídách. Na škole jsou zřízeny dvě specializované třídy (V. A, VI. A) pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a jedna přípravná třída pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Škola vykazuje 21 integrovaných zdravotně postižených žáků. Ve školním roce 2002/2003 navštěvovalo zájmové kroužky celkem 254 žáků školy. I v letošním školním roce škola nabízí širokou paletu volitelných a nepovinných předmětů a zájmových kroužků (např. kroužek výtvarný, keramický, aranžérský, redakční, pěvecký, taneční, hry na zobcovou flétnu a kytaru, fotbalový, rybářský, kynologický, kroužek gramatiky a výpočetní techniky apod.). Ve školní tělocvičně se konají tréninky Baníku Souš (česká házená), bojového umění (Tae-Kwon-Do) a florbalu, jichž se mohou zúčastnit také žáci školy. Pro žáky s poruchami psaní organizuje škola grafomotorické kurzy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Věkově mladší pedagogický sbor je po personální stránce stabilizovaný. V současné době ve škole pracuje 39 kmenových zaměstnanců, z toho 28 pedagogů, 7 technickohospodářských pracovníků, 4 pracovnice ve školní jídelně. Jeden pracovník je z úřadu práce.

Výuku sledovaných předmětů zajišťovalo na prvním stupni deset pedagogů, z nichž je sedm odborně a pedagogicky způsobilých, dva nekvalifikovaní učitelé studují pedagogickou fakultu. Nekvalifikovanost tří vyučujících neměla žádný negativní vliv na sledovanou výuku. Výuka byla vždy vedena věcně a odborně správně.

Výuka sledovaných přírodovědných předmětů je svěřena sedmi učitelům, z nichž tři nesplňují předepsanou kvalifikaci pro 2. st. ZŠ. Dvě učitelky nemají vysokoškolské vzdělání a třetí učitel má odbornou a pedagogickou způsobilost pro 1. st. ZŠ.

Hospitovanou výuku společenskovedních předmětů zajišťovaly v době konání inspekce v českém jazyce celkem tři učitelky, přičemž dvě jsou odborně a pedagogicky způsobilé, jedna je nekvalifikovaná. Výuku dějepisu zajišťuje jedna učitelka s aprobační daného

předmětu, druhá je nekvalifikovaná. Hudební výchovu vyučuje na škole aprobovaná učitelka. Neaprobovaní učitelé pracují na škole již delší dobu a odvádějí zde kvalitní práci. Ředitel školy pracuje ve funkci od roku 1991. V letech 1991 – 2003 absolvoval kurzy v oblasti práva, komunikace, řešení konfliktů, zdravého životního stylu apod. V současné době studuje dvouletý kurz školského managementu na TU v Liberci. Výchovné poradenství na škole zajišťuje učitelka, která ukončila dvouleté studium výchovného poradenství na FF UK v Praze v rámci celoživotního vzdělávání. Z výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2002/2003 vyplývá, že tři učitelky prvního stupně si v průběhu školního roku zvyšovaly kvalifikaci na PF UJEP v Ústí nad Labem. V současné době jsou 3 plně kvalifikované učitelky z 1. stupně na mateřské dovolené. Personální situaci na celé škole dokresluje fakt, že v posledních několika letech odešli jen do oblasti mimo školství čtyři plně kvalifikovaní učitelé a další tři kvalifikovaní učitelé odešli do starobního důchodu. Noví učitelé odborně i pedagogicky způsobilí se shánějí jen velmi obtížně.

Koncepční cíle rozvoje školy jsou zaznamenány v celoročním plánu školy pro školní rok 2003/2004. Škola je zaměřena na vytváření příznivého klimatu, získávání klíčových dovedností, podněcování aktivity a tvořivosti žáků, stejně jako na individuální přístup k žákovi a na jeho osobnostní rozvoj. Jednotlivé úkoly pro 1. i 2. stupeň jsou stanoveny v souladu s požadavky moderní pedagogiky. V části věnované personálnímu úseku se požaduje zlepšení aprobovanosti výuky na 2. stupni ZŠ, další podpora dálkově studujících pedagogických pracovníků a metodická pomoc zkušených učitelů nově nastupujícím kolegům. Součástí plánu jsou úkoly v oblasti prevence zneužívání návykových látek, integrace zdravotně postižených žáků, spolupráce s rodinou při řešení výchovných problémů, výchova proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance. Úkoly vyplývající z jednotlivých kapitol plánu jsou přiřazeny ke konkrétním pedagogickým pracovníkům i s termínem jejich plnění. V závěrečné části celoročního plánu jsou jmenovitě uvedeni členové vedení školy, členové metodických orgánů na škole působících, správci kabinetních sbírek, členové komisí ustanovených ředitelem školy a členové rady školy. Organizační řád školy platný od 1. ledna 2003 seznamuje s organizační strukturou školy a stanovuje dokumentaci školy. Ve škole působí tři metodická sdružení prvního stupně a školní družiny a šest předmětových komisí na druhém stupni.

Ve stylu řízení školy jsou akcentovány demokratické principy. Systém vedení a motivování zaměstnanců je založen na jasně stanovených pravidlech, velmi dobře je zajištěna pomoc začínajícím učitelům. Částky osobních příplatků a odměn jsou stanoveny diferencovaně a jejich výše je zdůvodněna. Hodnotí se především kvalita pedagogické práce, iniciativa a včasnost plnění úkolů. Další úkoly nad rámec základních povinností jsou pracovníkům školy přidělovány rovnoměrně. Kontrolní činnost provádí vedení školy dle plánu hospitací a kontrol. Na základě poznatků z provedených hospitací a kontrol přijímá vedení školy adekvátní opatření k odstranění eventuálních zjištěných nedostatků.

Oblast personálních podmínek je součástí Plánu personálního rozvoje pracovníků na léta 2001 – 2005. Konstatuje se v něm, že se např. po zkušenostech z minulých let osvědčilo personálně obsadit páté třídy také učiteli z druhého stupně. Díky tomuto opatření žáci lépe zvládají přechod na druhý stupeň. Dlouhodobějším úkolem je získávání pracovníků – asistentů učitele, kteří zajišťují individuální činnosti s integrovanými žáky a pomáhají při skupinové práci ve třídách. V současné době jsou získávání prostřednictvím úřadu práce. Na druhém stupni je prioritou zabezpečení výuky jazyků kvalifikovanými učiteli. Některé hodiny českého jazyka, matematiky, zeměpisu a občanské výchovy vyučují učitelky, které absolvovaly dálkové šestileté studium oboru na pedagogické fakultě, ale studium dosud řádně neukončily (chybí diplomová práce a státní závěrečné zkoušky), takže jsou stále vedeny jako nekvalifikované.

Vyučující na škole jsou zapojeni do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Ve školním roce 2002/2003 se 29 pracovníků školy zúčastnilo 56 vzdělávacích akcí. V rámcovém plánu DVPP na rok 2003 se pamatuje s určitou částkou především na vzdělávání učitelů cizích jazyků, na suplování za vzdělávající se učitele a nákup odborné literatury. Mezi další priority DVPP patří kurz pro preventisty sociálně patologických jevů, kurzy grafomotoriky, metody práce s dětmi s LMD, komunikační techniky, psychorelaxace apod. Přednostně jsou financovány dlouhodobé kurzy a semináře. V letošním kalendářním roce škola vyčlenila částku 3500,- Kč na školení všech pedagogických pracovníků k Rámcovému vzdělávacímu programu.

Úroveň personálních podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje efektivně realizovat zvolený vzdělávací program. Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna v klidné části nedaleko centra města. Na škole jsou k dispozici odborné učebny přírodopisu, zeměpisu, hudební výchovy, fyziky a chemie, dvě učebny informatiky s 26 PC, učebna psaní na stroji a základů administrativy s 15 elektronickými psacími stroji, nová učebna jazyků s audiotechnikou, tělocvična, učebna pracovního vyučování (dílny), školní kuchyňka a školní knihovna.

Ve spolupráci se zřizovatelem se daří plnit stanovené úkoly v oblasti zlepšování materiálně-technických podmínek. Podstatně se zlepšil celkový vzhled školy (včetně interiéru), výrazně se také zlepšilo vybavení školy učebními pomůckami a audiovizuální technikou.

Všechny učebny prvního stupně jsou na vysoké estetické úrovni. Téměř všechny třídy jsou vybaveny novým, výškově nastavitelným žákovským nábytkem a židlemi. Uspořádání nábytku (do tří řad za sebou) spíše vyhovuje frontálně vedené výuce, ale v rámci skupinových činností se žáci bezpečně a systematicky přesunují k jednotlivým stolům (stanovištím). V učebnách je žákům k dispozici velké množství názorných a třídících materiálů, na stěnách jsou nainstalovány výukové tabelární obrazy (přehledy pro výuku českého jazyka, matematiky apod.), nové zeměpisné mapy a další výukový materiál. V každé učebně je radiomagnetofon či přehrávač CD. Nedílnou součástí výzdoby učeben jsou nástěnky s žákovskými výtvarnými a rukodělnými pracemi. Veškeré pomůcky jsou ve výuce aktivně využívány.

Pro matematiku, fyziku a přírodopis má škola velmi dobré materiální zázemí. Fyzika a přírodopis mají k dispozici odborné učebny, které disponují novým školním nábytkem, televizí, videem, zpětným projektorem a promítacím plátnem. Obě učebny mají možnost přitemnění žaluziemi, přírodopisná učebna má i závěsy na oknech. Výhodou je sousedství kabinetů, které umožňují snadnější přípravu učitelů na vyučovací hodiny. Pomůcky většinou pocházejí z dřívějších centrálních dodávek školám, ale jsou pořizovány i pomůcky nové. Bohaté je vybavení nejrůznějšími tabulovými obrazy s odpovídající tematikou. Matematika probíhá v kmenových třídách. V běžných třídách je nový školní nábytek a udržované tabule.

Výuka společenskovedních předmětů probíhá v kmenových třídách, které mají často charakter odborných pracoven. Učitelky mají pro výuku českého jazyka a dějepisu k dispozici dostatek jazykových příruček, trojrozměrných i tabelárních pomůcek, map, encyklopedií a různých souborů určených k procvičování. Všechny navštívené třídy jsou po

stránce estetické i funkční velmi pěkně vybaveny. V jedné třídě je uspořádání lavic a celého prostoru třídy určeno přímo pro pravidelnou skupinovou a individuální práci žáků. Každá skupina má pro svoji činnost připravenou příruční knihovničku obsahující slovníky, jazykové příručky, mapy apod.

Materiální vybavení školy umožňuje názornou a pestrou výuku a je dokladem stálé péče vedení školy (i zřizovatele) o vytváření podnětného a estetického učebního prostředí.

Úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje efektivně realizovat zvolený vzdělávací program.

Celkově jsou materiálně-technické podmínky hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Výuka v základní škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2 ze dne 30. 4. 1996 a Úprav a doplňků základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola č.j. 25 018/98-22 ze dne 25. 8. 1998. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (dále PPP) vypracovány individuální vzdělávací programy.

Zvolený vzdělávací program je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Učební plán a časová dotace sledovaných předmětů jsou na prvním i druhém stupni základní školy dodržovány. Povinná dokumentace je vedena a pravidelně kontrolována. Zachycuje a průkazně dokládá průběh a výsledky vzdělávání. V souladu s učebními plány jsou v rozvrhu hodin pro školní rok 2003/2004 zařazeny a vyučovány všechny sledované předměty s příslušnou hodinovou týdenní dotací.

Ve sledovaných vyučovacích předmětech probíhala výuka v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Vedení školy věnuje kontrole plnění učebních dokumentů náležitou pozornost. V plánu kontrol jsou zachyceny různé formy hospitací (celohodinové nebo krátké náhledy do hodin), nově nastupujícím učitelům je určen cyklus hospitací s přesně vymezeným cílem. Výsledky z pravidelně prováděných kontrol jsou projednávány s jednotlivými učiteli a stávají se podkladem pro nápravu zjištěných nedostatků. Plánováním a rozvržením učiva se na svých schůzkách zabývají metodické orgány. Pravidelné kontrole ze strany vedení školy podléhá také práce vychovatelek ve školní družině.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Povinnosti – méně již práva – žáků jsou přiměřenou formou stanoveny vnitřním řádem školy. Informační systém je promyšlený a vychází z analýzy předchozích let. Informace jsou pracovníkům předávány operativně při denním kontaktu, na pedagogických radách, provozních poradách a prostřednictvím informačního panelu ve sborovně školy. Žáci jsou informováni svými učiteli, prostřednictvím nástěnek umístěných v prostorách školy a školním rozhlasem v jednotlivých třídách. Důležitým informačním kanálem je schránka ve vestibulu školy označená nápisem „Vzkazy žáků a rodičů řediteli školy“. Kromě toho škola využívá tradičních forem jako jsou třídní schůzky, individuální konzultace s rodiči a průběžné informace pomocí žákovských knížek.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně je plně pro tuto funkci kvalifikovaná. Ve své činnosti vychází z plánu práce školy a z plánu práce výchovného poradce pro školní rok 2003/2004. Na poradách a pedagogických radách pravidelně seznamuje své kolegy s úkoly výchovného poradenství, koordinuje činnost při preventivní péči a při řešení výchovných problémů ve škole. Počátkem školního roku vypracovává seznamy vycházejících žáků, sestavuje svůj plán výchovného poradce a plán pro výchovné komise. Ve spolupráci s PPP provádí kontrolu integrovaných žáků a zajišťuje pro ně spolu s vyučujícími individuální učební plány. Již v říjnu zahajuje poradenské individuální pohovory s rodiči vycházejících žáků k volbě povolání. V pedagogických radách pravidelně projednává záškoláctví, kázeňské problémy žáků a žádosti o prodlouženou školní docházku. Na úřadu práce zajišťuje skupinové poradenství pro žáky 8. a 9. tříd. Výchovné poradenství je integrováno do běžného vyučovacího procesu.

Podle pokynu ředitele je na škole zajišťován systém protidrogové a sexuální výchovy.

Činnost výchovné poradkyně je koncepční a přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy

V průběhu inspekce byly uskutečněny hospitace ve všech ročnících a (kromě třídy 5. C – nepřítomnost vyučující) třídách prvního stupně. Pozornost byla zaměřena na vzdělávání a výchovu v českém jazyce, matematice, hudební, tělesné a výtvarné výchově.

Z uskutečněných hospitací vyplývá, že stanovené cíle výuky respektují aktuální složení třídních kolektivů, žákům se speciálními vzdělávacími potřebami – integrovaným žákům je věnována potřebná pozornost, učivo je konkretizováno a nově probíraná látka vždy navazuje na předcházející témata.

Výuku sledovaných předmětů zajišťovalo deset pedagogů, z nichž je sedm odborně a pedagogicky způsobilých, dva nekvalifikovaní učitelé studují pedagogickou fakultu. Nekvalifikovanost tří vyučujících neměla žádný negativní vliv na sledovanou výuku. Výuka byla vždy vedena věcně a odborně správně.

Vnitřní členění sledovaných hodin bylo účelné, vyučující vytvářejí potřebný časový prostor pro motivaci, opakování i nové učivo. Učitelé dokážou vtáhnout žáky do výuky. Vzdělávání bylo vedeno v nejrůznějších formách. Vhodně se uplatňovaly frontálně vedené činnosti, kdy žáci společně pracovali s učebnicí a pracovními sešity. Často byla zařazovaná skupinová práce. Při těchto činnostech žáci velmi dobře spolupracovali, většina vyučujících spíše pouze koordinovala činnosti, hlavní roli zde hráli žáci. Připravené činnosti ve skupinách byly promyšlené a za značné podpory výukových materiálů. Žákům byla poskytována i následná zpětná vazba, neboť všechny zadané úkoly byly mluvčími skupin veřejně prezentovány a společně kontrolovány. V rámci samostatných prací učitelé individuálně pracovali s integrovanými žáky. Tito žáci využívají i kompenzačních materiálů (mluvnické přehledy, tabulky apod.) a vyučující diferencují zadávání úkolů dle schopností žáků. V hodinách s převahou výchovného působení byl vytvářen prostor pro uplatnění jedinečných schopností a kreativity žáků. Vždy byla dodržena bezpečnost (při tělesné výchově) a v hodinách s převahou naukového charakteru byla vřazována relaxační činnost v nejrůznějších formách. Tempo výuky bylo přiměřené, vyučující vnímají momentální psychické i tělesné možnosti žáků, střídáním metod a forem práce zajišťují u žáků stálý zájem o probírané učivo.

Všechny sledované hodiny měly úvodní motivaci. V nejnižších ročnících (zejména v prvním) využívají učitelky k motivaci maňásky a drobné dramatické etudy. Během výuky byli žáci průběžně motivováni pochvalou, malou odměnou (sladkost) i pěknou známkou. za výkon či snahu. Žáci projevovali o výuku zájem, byli aktivní. Zejména v rámci týmových prací byla

aktivita žáků vysoká. Vyučující při té příležitosti vhodně žákům připomínali, že nejde o prvenství, ale o kvalitu.

Ve všech navštívených třídách je pohodové prostředí. Kvalitní jsou vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky, ti akceptují dohodnutá pravidla komunikace i chování. O velmi hezkém přístupu učitelů k žákům vypovídá i fakt, kdy žáci jsou naprosto přirození a hovoří otevřeně s učiteli o svých pocitech, vyjadřují svá přání i názory. Učitelé upevňují u žáků sebedůvěru a vedou žáky k vzájemné úctě a ohleduplnosti. Většina vyučujících velmi dobře klade otevřené otázky, žáci jsou tak vedeni k přemýšlení a mají potřebný časový prostor pro odpověď. Rozvoj komunikativních dovedností je zajištěn i tím, že většina vyučujících využívá mezipředmětových vztahů, kdy je žákům ponechán prostor pro uplatnění svých zkušeností z praktického života.

Za pokrok v učení nebo aktivitu jsou žáci motivováni pochvalou nebo klasifikováni dobrou známkou. Učitelé hodnotí žáky objektivně, diferencovaně, dle skutečných možností žáků. Z kontroly náhodně vytvořeného vzorku žákovských knížek ve všech hospitovaných třídách vyplývá, že žáci jsou hodnoceni ve všech předmětech, převažuje ale hodnocení z písemných úkolů. Malá pozornost v hodnocení je věnována ústním projevům žáků. Jen někteří vyučující vedou žáky k vzájemnému hodnocení či sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou na prvním stupni ve sledovaných předmětech celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, přírodopisu a fyzice

Hodinové dotace sledovaných předmětů odpovídají učebnímu plánu a probírané učivo osnovám. Vhodně po tématech se střídá učivo algebry, aritmetiky a geometrie. V přírodopisu a fyzice se provádí laboratorní práce a úlohy. Znamky a hodnocení z těchto činností lze vysledovat v žákovských knížkách. Výuka probíhala po odborné i věcné stránce správně.

Hospitace proběhly u šesti vyučujících, z nichž dva neměli předepsanou kvalifikaci pro 2. stupeň ZŠ. Jeden z učitelů je zkušený učitel 1. stupně ZŠ a druhá učitelka středoškolačka si vede velmi dobře, takže výuka probíhá bez negativních dopadů na kvalitu vyučovacích hodin. Na všechny hospitované hodiny byli učitelé připraveni.

Řada pomůcek, nejčastěji ve formě obrazových tabulí, dotváří výzdobu tříd a pracoven. V běžných třídách je nový školní nábytek a udržované tabule. Žáci mají vhodné učebnice.

Organizace vyučovacích hodin, metody výuky a psychohygienu výchovně vzdělávacího procesu je na velmi dobré úrovni. V menší části sledovaných hodin byla k vidění zdařilá práce se skupinami žáků. V jedné hodině matematiky byla úspěšná netradiční práce s prvky soutěže, při které žáci nenásilně a s chutí procvičovali učivo mocnin. Ve zbývajících hodinách byla výuka vedena frontálně, se všemi žáky stejně. Učitelé však dobře znají žáky, procházejí mezi lavicemi a reagují na individuální vzdělávací potřeby žáků. Respektováno je individuální pracovní tempo žáků, využívají se mezipředmětové vztahy a žáci mají možnost uplatnit své zkušenosti z praxe. V žádné vyučovacích hodině nebyla dominance učitele na úkor kvality hodiny. Všechny shlédnuté hodiny jsou pro žáky nesporným přínosem.

Učitelé žáky vhodně motivují, a to jak v úvodu vyučovacích hodin, tak i v průběhu, kdy motivačně působí pochvala za výkony a ocenění snahy. Malé počty ve většině tříd umožňují častý pracovní kontakt se žáky a také zabraňují potencionálním kázeňským problémům. Díky vhodné motivaci se žáci hlásili a zapojovali se do tvorby hodiny.

Komunikace se žáky spočívá v otázkách, které učitelé pokládají a vyzývají žáky k odpovědím. Většina takových otázek je uzavřená a neklade nároky na komunikační

dovednosti. Komunikuje menší část třídy, zbývající žáci čekají na vyzvání učitelů, při výuce však výrazně nevyrušují. Atmosféra ve třídách je dobrá a pracovní.

Ve sledovaných předmětech jsou žáci hodnoceni klasickým zkoušením u tabule, větší část známek v žákovských knížkách tvoří hodnocení za nejrůznější formy písemného zkoušení. Počet známek v žákovských knížkách je dostatečný pro informaci rodičů o školní práci žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném bloku přírodovědných předmětů jsou hodnoceny Českou školní inspekcí jako velmi dobré

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a v dějepise

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala deklarovanému učebnímu plánu.

Příprava učitelů na jednotlivé hodiny byla promyšlená, učivo bylo probíráno v chronologických i strukturálních souvislostech. Obsah a rozsah učiva v každé hodině byly zvoleny úměrně vzhledem k věku a schopnostem žáků. Na základě namátkové kontroly třídních knih a žákovských prací je možno konstatovat, že učební osnovy jsou v letošním školním roce plněny.

Českému jazyku na 2. stupni vyučují tři učitelky, z nichž jedna je nekvalifikovaná. Dějepisu vyučují dvě učitelky, přičemž jedna je nekvalifikovaná a druhá má plnou odbornou a pedagogickou způsobilost podle vyhlášky. Z hlediska odborné a věcné správnosti nebylo ze strany učitelů zaznamenáno pochybení.

Žákovská výzdoba a celková vnitřní upravenost tříd, v nichž výuka probíhala, vytvářely společně velmi pěkné pracovní prostředí. Materiální zajištění i psychohygienické podmínky výuky byly na velmi dobré úrovni. Umístění školní knihovny v samostatné prostorné místnosti vytváří příznivé podmínky pro práci s knihou i pro literární výchovu. Učitelé využívali k přiblížení učiva řadu názorných materiálů, z nichž si mnohé sami vyrobili. Funkčně bylo využito učebnic a didaktické techniky.

Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem, učitelé rozvíjeli jejich schopnost aplikovat učivo. Samostatné úkoly, které žáci plnili, byly připraveny v souladu se zásadou přiměřenosti. V hodinách češtiny převažovala frontální práce, alternativní metody uplatnila jen jedna aprobovaná učitelka. Při její výuce žáci hojně užívali jazykové příručky a slovníky, pracovali ve skupinách a samostatně formulovali svá zjištění. Ve většině hodin chybělo závěrečné shrnutí probírané látky a adresné zhodnocení výkonu žáků v průběhu výuky. V hodinách dějepisu se pracovalo skupinově, žáci užívali učebnice i historické mapy. Ve specializované třídě (6.A) odpovídaly použité metody a formy práce diagnostikovaným poruchám učení u žáků.

Žáci byli převážně velmi dobře motivováni propojením teoretické výuky s praxí, zařazováním metod přiměřených jejich věku a zájmu (aktivní hledání vstupních informací, didaktické hry, drobné soutěže apod.). Část sledovaných hodin nepřekročila rámec tradičního pojetí, v němž dominuje verbální předávání hotových poznatků žákům.

Učitelky obou předmětů se vyjadřovaly spisovně a dbaly na spisovné vyjadřování a kulturu mluveného projevu svých žáků. Jen v ojedinělých případech však žáci dokázali uplatnit svůj názor a prezentovat svoji práci.

Při hodnocení žáků byly respektovány jejich individuální dispozice. Počet známek v žákovských knížkách je přiměřený, převažují známky za písemné projevy (hodnocení mluvních dovedností žáků je spíše výjimečné). Práce žáků v sešitech jsou pravidelně kontrolovány a hodnoceny, pracuje se s chybou. Chování žáků během všech hodin bylo ukázněné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v českém jazyce a v dějepise hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Časová dotace předmětu souhlasí s učebním plánem. Probírané učivo je v souladu s učebními osnovami.

Hudební výchovu na druhém stupni vyučuje učitelka splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

V esteticky pěkně zařízené odborné pracovně hudební výchovy je dostatek prostoru pro jednotlivé hudební činnosti.

Ve zhlédnutých hodinách převažovaly vokální aktivity. Ačkoliv hodiny začínaly rozezpíváním, chybělo upevňování osvojených pěveckých dovedností hlasových, rytmických a intonačních. Méně pozornosti bylo při výuce věnováno průpravným cvičením k pěveckým činnostem, což se projevilo v intonační nejistotě žáků při zpěvu nacvičených písní. Rozezpívání a zpěv písní probíhaly částečně s doprovodem klavíru, částečně s pěveckou podporou učitelky. Při zpěvu chybělo větší zapojení rytmických a melodických nástrojů, které jsou v pracovně k dispozici.

Pro činnost byli žáci vhodně motivováni na začátku hodiny i v jejím průběhu. Učitelka dbala i na psychohygienu žáků.

Interakce a komunikace mezi žáky a vyučující byla bezproblémová. Chování žáků bylo ve všech sledovaných hodinách ukázněné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově jsou hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Při ověřování vědomostí žáků vycházejí učitelé ze Standardu základního vzdělávání. Pro zjišťování výsledků vzdělávání využívá vedení školy v 5. a 9. třídách pro vybrané předměty (český jazyk, německý a anglický jazyk, matematika, přírodovědná a humanitní část) testy Kalibro a testy Psychoservis.

Výsledky žáků se analyzují a jsou přijímána opatření, škola dlouhodobě sleduje úspěšnost či neúspěšnost svých žáků při přijímacím řízení do prim na víceletá gymnázia a absolventů školy při přijetí na střední školy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných skupinách předmětů dle předmětu inspekce jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Porovnáním údajů uvedených ve zřizovací listině a v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol ČŠI konstatuje, že údaje uvedené v obou dokumentech ***nejsou v souladu.***
- **Komunikace mezi školou, rodiči a veřejností**

Zásadní význam přikládá ředitel školy komunikaci školy s rodiči. Chápe ji jako oboustrannou výměnu informací mezi oběma partnery. Proto vznikla rada školy. Schází se minimálně dvakrát ročně, vyjadřuje se aktivně k činnosti školy, sleduje její vývoj a výsledky. Zástupci magistrátu dohodli setkání členů rady s primátorem a jeho náměstkyní. Funkční období většiny členů rady skončilo dne 30. 11. 2003. Jako další alternativu, která je organizačně a administrativně nenáročná, a přitom funkční, považuje ředitel školy klub rodičů, v němž jsou zastoupeni rodiče každé třídy. Klub plní funkci prostředníka mezi rodiči a vedením školy, členové klubu se zúčastňují zasedání výchovných komisí, pomáhají při organizování školních akcí a slouží jako poradní orgán vedení školy.

Další orgán školy, který je využíván jako „poslední pokus“ školy o spolupráci s rodiči, je výchovná komise. Pokud se ani tentokrát nepodaří navázat kontakt s rodiči, předává se problém odboru sociálních věcí při magistrátu města, přestupkové komisi nebo Policii ČR. Na jednání výchovné komise bývají pravidelně zváni školní metodik protidrogové prevence, výchovný poradce, zástupce rady školy, příp. kurátor sociálně právní ochrany dětí. Zkušenosti a výsledky z jednání komise jsou velmi povzbuzující.

Další způsob jak zlepšit komunikaci školy a rodiny je organizování společných besed pro rodiče a žáky školy. Nejvíce navštívená byla beseda k problematice drog za účasti okresního koordinátora. Ohlas byl velmi dobrý a škola bude v těchto aktivitách pokračovat. Méně se škole daří při získávání rodičů pro vedení zájmových kroužků. Z osmnácti zájmových kroužků pouze dva vedou rodiče.

Získávání rodičů pro sponzorskou činnost je dlouhodobým úkolem nejen vedení školy, ale také třídních učitelů. Hodnotné sponzorské dary, které škola získala, jsou svědectvím, že i v této oblasti si škola vede úspěšně.

Komunikace formou dotazníkového výzkumu byla rodiči velmi příznivě přijata. Rodiče jsou dotazováni na kvalitu informací o škole, na kvalitu výuky, ochotu pomoci škole, na problémy v životě školy apod. Rodiče tak získávají oprávněný pocit, že škola se zajímá o jejich názory a škola má k dispozici materiál pro vlastní evaluaci. Podobné dotazníky zpracovávají i žáci.

Zaměstnanci školy oceňují zapojení a přínos rodičů v činnosti školy.

- **Grafomotorické kurzy**

Grafomotorické kurzy, které jsou zaměřeny především na předškolní děti, se na škole pořádají ve spolupráci s 10. ZŠ Most a PPP Most. V loňském školním roce se kurzů zúčastnilo 34 dětí předškolního a školního věku. U většiny dětí byly obtíže odstraněny úplně nebo z velké části.

- **Klima školy**

Pracovníci školy jsou loajální ke škole a jejím cílům, vztahy mezi nimi jsou dobré a učitelé vzájemně spolupracují. Dobré vztahy bez větších problémů existují mezi učiteli a žáky ve třídě i mimo ni. Toto zjištění se opírá o informace získané z několika dotazníků. Ředitel školy se podrobně zabývá otázkou kultury školy jakožto „společného přibližně shodného názoru učitelů a dalších zaměstnanců školy na dění uvnitř školy“. Řadu informací získal pomocí dotazníku z učebního textu PhDr. Z. Hadj Moussové: Kapitoly ze sociální psychologie, který zadal svým kolegyním učitelkám k anonymnímu zpracování. V části Charakteristika sborovny se učitelky v rozhodující míře přiklánějí k názoru, že ve sborovně panuje příjemná atmosféra, je zde dostatek prostoru a na nástěnce ve sborovně se dozvědí mnoho důležitých informací. Učitelky oceňují své stálé pracovní místo a jeho vybavení ve sborovně, ale domnívají se, že barevnost prostředí by se dala zlepšit. Sborovna slouží učitelkám

především jako místo k odpočinku, ale někdy je vhodná i k řešení profesionálních problémů, administrativních úkolů, rozvoji osobních vztahů a zlepšení vztahů mezi vedením školy a učiteli. Pro ředitele je cenný závěr, že dobrá spolupráce mezi učiteli řeší profesionální a osobní problémy, významně ovlivňuje klima celé školy, zvyšuje pracovní morálku, vytváří tvořivé prostředí a umožňuje učitelům stýkat se neformálně i mimo školu.

V rámci inspekce byly rozdány žákům ve třídě 8.B dotazníky „Jaké to je být žákem této školy?“ a žáci byli vyzváni, aby se dobrovolně rozhodli, zda dotazník vyplní. Z odevzdaných 14 zpracovaných dotazníků hodnotí 78 % žáků školu jako místo, v němž se dozvídají o historii, kultuře a tradicích svého národa a v němž získávají základní informace o nebezpečí kouření, užívání drog a jiných návykových látek. O tom, že někteří žáci ve škole užívají drogy nebo je předávají jiným, je přesvědčeno cca 64 % žáků. 65 % žáků připouští, že v nedávné minulosti došlo ve škole k šikanování, současně však si jsou jisti, že vědí, kde hledat pomoc. 70 % žáků oceňuje čistotu, která panuje ve škole (včetně toalet). Zajímavou odpověď poskytli žáci v otázce šikany. Na přímý dotaz „Byl jsem v nedávné minulosti ve škole šikanován?“ odpovědělo pozitivně 64 %, na otázku „Šikanoval jsem někoho ve škole?“ odpovědělo kladně 50 procent respondentů. Převážně pozitivně – byť s větším rozvrstvením – vyzněly otázky týkající se učitelů. Nejméně 50 % žáků je přesvědčeno, že učitel si udělá čas na to, aby žáka vyslechl, pokud to opravdu potřebuje, 85 % žáků zná alespoň jednoho učitele (učitelku), který věří, že žák může něco dokázat. Na dotaz, zda se podíleli na tvorbě pravidel pro život ve škole (školní řád), žáci odpovídají, že ze 35 % nevědí, ze 35 % se určitě nepodíleli.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina (vyd. Statutární město Most, starosta města, dne 19. 2. 2001)
2. Rozhodnutí ŠÚ Most o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (vyd. ŠÚ Most, ředitel ŠÚ Most, dne 15. 9. 1999)
3. Rozvrh vyučovacích hodin dle tříd a vyučujících uplatňovaný ve školním roce 2003/04
4. Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98 s platností od 1. 9. 1998
5. Třídní knihy na 2. stupni školy uplatňované ve školním roce 2003/2004
6. Organizační řád ze dne 1. 1. 2003
7. Vnitřní řád školy (včetně dodatků) ze dne 31. 8. 1998
8. Celoroční plán školy ze dne 29. 8. 2003
9. Rámcový plán DVPP pro rok 2003 ze dne 24. 1. 2003
10. Plán personálního rozvoje pracovníků na období 2001-2005
11. Výroční zpráva o činnosti školy ze dne 15. 9. 2003
12. Záписы pedagogických rad konaných ve školním roce 2003/2004
13. Časový plán výchovného poradenství pro školní rok 2003/2004
14. Žákovská dokumentace – náhodně kontrolované žákovské knížky, sešity a další písemnosti
15. Tematické plány hospitovaných předmětů zpracované pro školní rok 2003/04
16. Záznamy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2003/2004

17. Třídní knihy uplatňované ve školním roce 2003/2004 tříd: 1.A, B, 2.A, B, 3. A, B, 4. A, B, 5. A, B
18. Třídní výkazy tříd 1. stupně : 1. A, 2., A, 3. A, 4. A, 5. A
19. Katalogové listy žáků tříd: 1. A, 2. A, 3. A, 4. A, 5. A

ZÁVĚR

Základní škola Most, V. Nezvala 2614 nabízí žákům možnost kvalitního vzdělání podle zvoleného vzdělávacího programu. V této oblasti dosahuje škola nadprůměrných výsledků. Systém plánování, přehledná organizace provozu, účinný informační systém a komunikace s rodiči a veřejností jsou příkladné. Vytvořený systém vnitřní kontroly je funkční, škola má střednědobou koncepci personálního rozvoje, ve stylu řízení se uplatňují demokratické principy. Jedním z problémů, s nímž se vedení školy v současné době potýká, je zajištění kvalifikovaného pedagogického sboru. Odchod většího počtu kvalifikovaných učitelů (mimo školství, do starobního důchodu, na mateřskou dovolenou apod.) se ještě nepodařilo plně nahradit. Na škole pracuje několik nekvalifikovaných učitelů, kteří sice dokončili všechny ročníky studia na vysoké škole, ale zbývá jim napsat diplomovou práci a složit státní závěrečné zkoušky. Vedení školy je s jejich prací spokojeno, rovněž inspekce nezaznamenala ve sledovaných hodinách negativní dopad nekvalifikovanosti těchto učitelů. Řízení školy je koncepční, otevřené a systematicky usiluje o zavádění efektivních forem výuky včetně aktivního učení a rozvoje klíčových kompetencí žáků. Pro další vzdělávání má škola zpracován roční a pětiletý plán. Ke stanovení nadtarifních složek platu má škola zpracována kritéria. Vedení školy sleduje práci každého pedagoga – od náhledů do hodin až po celohodinové hospitace. Kontrolní činnost provádějí všichni vedoucí pracovníci a své závěry přednášejí měsíčně na rozšířeném vedení školy. Na kontrolní činnosti se podílí také klub rodičů (kontrola kvality jídla ve školní jídelně).

Škola má vzhledem k počtu žáků vhodné prostorové podmínky. Třídy a odborné učebny jsou funkčně zařízeny, vybavení učebními pomůckami, výpočetní a audiovizuální technikou je příkladné. Většina učeben je na vysoké estetické úrovni. Materiální vybavení školy je důkazem stálé péče nejen vedení školy, ale i zřizovatele o vytvoření podnětného učebního prostředí.

Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny ve sledovaných předmětech prvního stupně, v přírodovědných a společenských předmětech shodně jako velmi dobré. Pro činnost byli žáci vhodně motivováni. Zásadním pozitivem práce školy je vstřícný a přátelský přístup učitelů k žákům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Zdeněk Frélich	Zdeněk Frélich, v.r.

Členové týmu Mgr. Petr Salač

Salač Petr, v. r.

Mgr. Erika Bednárová

Bednárová, v. r.

Mostě 19. prosince 2003

V dne

Přílohy

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

5. ledna 2004

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Miroslav Jaroš

Jaroš, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dělnická 21, 434 80 Most-Velebudice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	30.01.2004	f4-1022/04-5194
Zřizovatel	30.01.2004	f4-1021/04-5194
Rada školy	30.01.2004	f4-1023/04-5194

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.